

Sygnatura akt II AKa 13/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 lutego 2016 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSA Witold Franckiewicz

Sędziowie: SSA Cezariusz Baćkowski (spr.)

SSO del. do SA Piotr Kaczmarek

Protokolant: Anna Czarniecka

przy udziale prokuratora Prokuratury Apelacyjnej Urszuli Piwowarczyk - Strugały

po rozpoznaniu w dniu 17 lutego 2016 r.

sprawy **D. S.**

oskarżonego o czyn z art. 148 § 1 k.k. i art. 178a § 1 k.k.

na skutek apelacji wniesionych przez oskarżonego i prokuratora

od wyroku Sądu Okręgowego w Świdnicy

z dnia 20 października 2015 r. sygn. akt III K 102/15

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok wobec oskarżonego D. S.,

II. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. D. G. 487,29 złotych ponad kwotę zasądzoną w pkt VIII zaskarżonego wyroku, a nadto 600 złotych tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu oskarżonemu w postępowaniu odwoławczym i 138 złotych zwrotu podatku od towarów i usług,

III. zwalnia oskarżonego od kosztów sądowych postępowania odwoławczego.

UZASADNIENIE

D. S. został oskarżony o to, że:

I. w nocy z 17/18 stycznia 2015 roku w Z. woj. (...), działając z zamiarem bezpośredniego pozbawienia życia J. S., wielokrotnie zadał mu uderzenia nożem powodując 18 ran kłutych i kłuto-ciętych głowy, klatki piersiowej, szyi skutkujących krwawieniem śródczaszkowym, odmą prężną oraz znaczną utratą krwi, które doprowadziły do ostrej niewydolności krążeniowo oddechowej, w następstwie której pokrzywdzony zmarł, tj. o czyn z art. 148 § 1 k.k.

II. w dniu 21 stycznia 2015 roku w P. woj. (...), znajdując się w stanie nietrzeźwości 1,84 ‰ alkoholu we krwi, prowadził w ruchu lądowym samochód osobowy marki S. (...) nr rej. (...), tj. o czyn z art. 178a § 1 k.k.

Sąd Okręgowy w Świdnicy wyrokiem z dnia 20 października 2015r. sygn. akt III K 102/15 orzekł:

I. oskarżonego D. S. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu, a opisanego w pkt I części wstępnej wyroku tj. zbrodni z art. 148 § 1 k.k. i za to na podstawie tego przepisu wymierzył mu karę 15 (piętnastu) lat pozbawienia wolności,

II. oskarżonego D. S. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu, a opisanego w pkt II części wstępnej wyroku tj. występku z art. 178a § 1 k.k. i za to na podstawie tego przepisu wymierzył mu karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności,

III. na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. wymierzył D. S. karę łączną 15 (piętnastu) lat pozbawienia wolności,

IV. na podstawie art. 42 § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego D. S. środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 3 lat,

V. na podstawie art. 63 § 1 k.k. na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności zaliczył okres zatrzymania i tymczasowego aresztowania od dnia 21 stycznia 2015 r. do dnia 20 października 2015 r.

VI. na podstawie art. 44 § 2 k.k. orzekł przepadek i zarządził zniszczenie dowodów rzeczowych opisanych pod poz 7-21 i 39 w wykazie jak na karcie 376 akt oraz na podstawie art. 230 § 2 k.p.k. zarządził zwrot na rzecz D. S. dowodów rzeczowych opisanych pod poz 33-38 w wykazie jak na karcie 376,

VII. zwolnił oskarżonego od uiszczenia kosztów sądowych, w tym opłaty, zaś wydatki poniesione w sprawie zaliczył na rachunek Skarbu Państwa,

VIII. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. D. G. z Kancelarii Adwokackiej w Z. Śl. kwotę 1574,40 zł tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu D. S. z urzędu w postępowaniu przygotowawczym oraz przed sądem.

Apelację od powyższego wyroku złożyła obrończyni oskarżonego D. S. zaskarżając powyższy wyrok w całości na korzyść oskarżonego w zakresie czynu kwalifikowanego z art. 148 §1 k.k. W apelacji zarzuciła:

1. obrazę przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na treść wyroku tj. art. 7 k.p.k. i art. 201 k.p.k. w zw. z art. 170 § 1 pkt 3 i 4 k.p.k. wyrażającą się w oddaleniu wniosków dowodowych obrony sformułowanych na piśmie z dnia 3 września 2015r. oraz na rozprawie w dniu 20 października 2015r. dotyczących przeprowadzenia dowodów z opinii biegłych zarówno uzupełniającej opinii psychologiczno-psychiatrycznej oraz biegłego z zakresu neurologii jak i z opinii biegłego z zakresu chirurgii i ortopedii, mimo iż:

a) w związku z pozyskaną przez Sąd I instancji nową dokumentacją medyczną dotyczącą oskarżonego, pochodzącą z (...) Szpitala Wojewódzkiego im. (...) w P., potwierdzającą zaburzenia oskarżonego o charakterze neurologicznym, a zatem pozostającym ściśle w sferze psychiki oskarżonego, w szczególności wobec wynikających z epikryzy karty informacyjnej leczenia szpitalnego z dnia 2 września 2014r. zaleceń wykonania badania EEG oskarżonego, która biegli psychiatry oraz psycholog nie dysponowali wydając opinię w sprawie, należy uznać, iż jest ona niepełna, przez to także niejasna, bowiem nie uwzględnia wszystkich istotnych dla rozstrzygnięcia konkretnej kwestii okoliczności;

b) zmiana przez oskarżonego wyjaśnień co do początkowej fazy przebiegu zdarzenia tj. wskazania przez oskarżonego, iż został zaatakowany nożem przez ojca; pozyskania w tym zakresie przez Sąd I instancji potwierdzenia w postaci kary indywidualnej pielęgnacji (k.489); istnienia do chwili obecnej widocznych u oskarżonego obrażeń palców lewej ręki oraz istnienia ograniczenia ruchomości tychże palców, pozwalające na ocenę pod kątem mechanizmu ich powstania po osobistym badaniu; dawały obiektywną możliwość zweryfikowania wersji podanej przez oskarżonego pod kątem jej wiarygodności

co w konsekwencji doprowadziło do błędu w ustaleniach faktycznych (tzw. „błąd braku”), skutkującego przyjęciem, iż w stosunku do oskarżonego nie zachodzi podstawa do zastosowania art. 31 §1 lub 2 k.k. bądź też nie zachodzą przesłanki określone przepisem art. 148 §4 k.k., a zatem spowodowało przedwczesne ustalenie, że oskarżonemu

można przypisać winę i tym nie znajduje zastosowania norma określona przepisem art. 1 § 3 k.k. oraz, że oskarżony działał z zamiarem bezpośrednim.

2. w zakresie orzeczenia o kosztach zawartego w pkt VIII wyroku -naruszenie prawa materialnego tj. §14 ust. 1 pkt 2 i ust. 7 w zw. z §2 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w zw. z art. 632 pkt 2 k.p.k., wyrażające się w przyjęciu, iż faktycznie poniesione przez obrońcę wydatki, uwzględniające nakład pracy i udokumentowane, nie mieszczą się w dyspozycji w/w norm, co skutkowało nieuwzględnieniem przez Sąd I instancji wszystkich kosztów związanych z wykonywaniem funkcji obrońcy z urzędu wymienionych w zestawieniu kosztów z dnia 20 października 2015r.

Obrońcy wniosła jednocześnie o uzupełnienie przewodu sądowego przed Sądem Apelacyjnym poprzez dopuszczenie i przeprowadzenie dowodów:

1. z opinii biegłego z zakresu chirurgii i ortopedii, wydanej po badaniu oskarżonego, u którego do chwili obecnej utrzymują się widoczne blizny po nacięciach oraz ograniczenia ruchowe palców lewej ręki, na okoliczność ustalenia czy charakter obrażeń lewej dłoni oskarżonego, wskazuje na wiarygodność jego wyjaśnień co do sposobu i czasookresu ich powstania tj. w wyniku obrony przed atakiem nożem przez ojca;

2. uzupełniającej opinii psychologiczno-psychiatrycznej i biegłego z zakresu neurologii na okoliczność ustalenia, czy pozyskania przez Sąd I instancji nowa dokumentacja medyczna dotycząca oskarżonego pochodząca z (...) Szpitala Wojewódzkiego im. (...) w P., w szczególności wynikające z epikryzy karty informacyjnej leczenia szpitalnego z dnia 2 września 2014r. zalecenia wykonania badania EEG w warunkach poradni neurologicznej, ma wpływ na dotychczasową opinię co do ziszczenia się przesłanek z art. 31 k.k., a nadto wypowiedzenie się czy w świetle zmienionych wyjaśnień oskarżonego (rozprawa z dnia 27 sierpnia 2015r.), a wskazujących na zaatakowanie go nożem, zweryfikowanych opinią biegłego z zakresu chirurgii i ortopedii, uwzględniając dotychczasowe okoliczności związane z trudną sytuacją życiową i rodzinną oskarżonego, możemy mówić o silnym wzburzeniu usprawiedliwionym okolicznościami w rozumieniu przepisu art. 148 §4 k.k.

W związku z powyższym obrońcy oskarżonego wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Świdnicy jako Sądowi I instancji; w razie nieuwzględnienia zarzutów i twierdzeń apelacji wniosła o zmianę wyroku Sądu I instancji w pkt VIII poprzez przyznanie na rzecz obrońcy dalszej kwoty w wysokości 487,29 zł oraz zasądzenie kosztów obrony w II instancji według obowiązujących norm.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego w Świdnicy złożył również prokurator, który zaskarżył wyrok w części dot. orzeczenia o karze na niekorzyść oskarżonego w pkt I wyroku odnośnie skazania za przestępstwo z art. 148 §1 k.k. oraz w pkt III odnośnie orzeczenia o karze łącznej.

Wyrokowi temu zarzucił rażąco niewspółmierność wymierzonej D. S. kary 15 lat pozbawienia wolności za czyn określony w art. 148 §1 k.k., a tym samym kary łącznej w wymiarze 15 lat pozbawienia wolności w sytuacji nieuwzględnienia w stopniu co najmniej dostatecznym prawidłowo ustalonych okoliczności mających takie znaczenie i ciężar gatunkowy, które uzasadniają, iż tylko wymierzenie w stosunku do oskarżonego D. S. kary bezwzględnej 25 lat pozbawienia wolności za czyn z art. 148 §1 k.k. oraz kary łącznej w takim samym wymiarze będzie karą adekwatną, a zarazem wystarczającą dla osiągnięcia wobec sprawcy wszystkich jej celów ze względu na rażący stopień zawinienia, szczególnie wysoki stopień społecznego niebezpieczeństwa przypisanej zbrodni, zdemoralizowania sprawcy, wystąpienie okoliczności obciążających dużej wagi takich jak między innymi brutalne i okrutne działanie wobec całkowicie bezbronnej, bliskiej osoby, podjęte bez racjonalnego uzasadnienia, szczególnie przy braku okoliczności łagodzących i również ze względu na potrzebę zaspokojenia społecznego poczucia sprawiedliwości.

Podnosząc powyższy zarzut prokurator wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wymierzenie D. S. kary za czyn opisany w pkt I wyroku tj. przestępstwa z art. 148 §1 k.k. kary 25 lat pozbawienia wolności oraz w pkt III kary łącznej 25 lat pozbawienia wolności.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje :

Apelacja obrońcy oskarżonego jak i apelacja prokuratora nie zasługują na uwzględnienie.

Obrońcy oskarżonego D. S. w skardze apelacyjnej zarzuciła zaskarżonemu wyrokowi obrazę przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na treść wyroku tj. art. 7 k.p.k. i art. 201 k.p.k. w zw. z art. 170 §1 pkt 3 i 4 k.p.k. wyrażającą się w oddaleniu wniosków dowodowych obrony sformułowanych na piśmie z dnia 3 września 2015r. oraz na rozprawie w dniu 20 października 2015r. dotyczących przeprowadzenia dowodów z opinii biegłych zarówno uzupełniającej opinii psychologiczno-psychiatrycznej oraz biegłego z zakresu neurologii jak i z opinii biegłego z zakresu chirurgii i ortopedii, co w konsekwencji doprowadziło do błędu w ustaleniach faktycznych (tzw. „błąd braku”), skutkującego przyjęciem, iż w stosunku do oskarżonego nie zachodzi podstawa do zastosowania art. 31 §1 lub 2 k.k. bądź też nie zachodzą przesłanki określone przepisem art. 148 §4 k.k., a zatem spowodowało przedwczesne ustalenie, że oskarżonemu można przypisać winę i tym nie znajduje zastosowania norma określona przepisem art. 1 § 3 k.k. oraz, że oskarżony działał z zamiarem bezpośrednim. Obrońca wniósł jednocześnie o uzupełnienie przewodu sądowego przed Sądem Apelacyjnym, dopuszczenie i przeprowadzenie tychże dowodów z opinii biegłego z zakresu chirurgii i ortopedii oraz uzupełniającej opinii psychologiczno-psychiatrycznej i biegłego z zakresu neurologii.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu na rozprawie odwoławczej w dniu 17 lutego 2016r. oddalił wnioski dowodowe obrońcy oskarżonego, odpowiednio na podstawie art. 170 § 1 pkt 3 k.p.k. oraz na podstawie art. 201 k.p.k. :

- 1) o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu chirurgii i ortopedii na okoliczność, czy charakter obrażeń lewej dłoni oskarżonego wskazuje na wiarygodność jego wyjaśnień, co do sposobu i czasookresu ich powstania oraz
- 2) o dopuszczenie dowodu z uzupełniającej opinii psychologiczno-psychiatrycznej i neurologicznej na okoliczność, czy dokumentacja medyczna dotycząca pobytu oskarżonego w (...) Szpitala Wojewódzkim w P. w 2013 r. a w szczególności zalecenie wykonania badania EEG ma wpływ na dotychczasową opinię co do ziszczenia się przesłanek z art. 31 k.k. a nadto czy w świetle zmienionych wyjaśnień oskarżonego co do zaatakowania go nożem oraz jego sytuacji rodzinnej i życiowej można mówić o silnym wzburzeniu usprawiedliwionym okolicznościami w rozumieniu art. 148 § 4 k.k.

W poniższej powtórzonym uzasadnieniu postanowienia o oddaleniu omawianych wyżej wniosków dowodowych obrońcy, Sąd Apelacyjny odnosi się jednocześnie do samego zarzutu niesłusznego nieuwzględnienia tych samych wniosków złożonych w toku rozprawy głównej, uznając ten zarzut za bezzasadny z następujących względów.

W pierwszej kolejności należy odnieść się do kwestii wniosku dowodowego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu chirurgii i ortopedii.

W ocenie Sądu Apelacyjnego obecnie nieprawdopodobne jest ustalenie na podstawie opinii biegłego z zakresu chirurgii i ortopedii poprzedzonej badaniem oskarżonego, czy obrażenia palców czwartego i piątego jego lewej dłoni powstały od uderzenia krawężnika jak wyjaśniał oskarżony przed sądem w toku posiedzenia na którym zastosowano wobec niego tymczasowe aresztowanie (k.77v), czy też skutek działania pokrzywdzonego, który posługiwał się nożem, jak wyjaśniał z kolei oskarżony na rozprawie (k.442). Należy zauważyć, że od tragicznego zdarzenia minął ponad rok i stwierdzenie za pomocą opinii biegłego z zakresu chirurgii i ortopedii kiedy dokładnie (w jakich okolicznościach, co było ich przyczyną) powstały obrażenia palców lewej dłoni po których pozostały tylko blizny nie jest możliwe. Jest tak niezależnie od tego, czy istniejące po upływie roku od zdarzenia blizny na palcach lewej dłoni oskarżonego, o których pisze obrońcy, odpowiadają obrażeniom występującym w dniach 21 i 23.01.2015 r. Z dokumentacji medycznej (...) Szpitala Wojewódzkiego im. (...) w P. (k.474-498), gdzie oskarżony przebywał w dniu 21.01.2015 r. jak i protokołów oględzin ciała D. S. w dniach 21 i 23.01.2015 r. (k.60-63, 116-117, dokumentacja fotograficzna k.118) nie wynika jaki był obraz obrażeń czwartego i piątego palca lewej ręki, które

wówczas zabezpieczały opatrunki, choć oczywiście faktycznie takie obrażenia skazany wtedy posiadał. Dodatkowo warto zauważyć, że problemy z ruchomością palców lewej dłoni u oskarżonego występowały już po zdarzeniu z 21.12.2014 r. co wynika z dokumentacji medycznej (...) Centrum Medycznego S.A. w P. (k.199).

W rezultacie przebieg początkowej fazy krytycznego zdarzenia w mieszkaniu pokrzywdzonego mógł zostać ustalony jedynie w oparciu o analizę wszystkich zgromadzonych na tę okoliczność dowodów, zwłaszcza wyjaśnień oskarżonego D. S., ocenianych zgodnie ze wskazaniami z art. 7 k.p.k.

Trzeba w tym miejscu podkreślić, że Sąd Okręgowy w uzasadnieniu pisemnym wyroku, sporządzonym z niezbędną starannością i dbałością o uwzględnienie i analizę wszelkich faktów w sprawie istotnych, poddał wszechstronnej analizie logicznej zebrane dowody, w tym w szczególności wyjaśnienia oskarżonego, w sposób w pełni przekonywający oraz zgodny ze wskazaniami wiedzy i życiowego doświadczenia przedstawiając, na jakich przesłankach faktycznych i prawnych oparł swoje własne przekonanie odnośnie do wiarygodności poszczególnych dowodów, które Sąd włączył do faktycznej podstawy wyroku i dlatego nie dał wiary pozostałym dowodom. Wnioski ocenne Sądu wyprowadzone zostały z całokształtu okoliczności ujawnionych podczas przewodu sądowego, zgodnie z dyrektywami prawdy i bezstronności, a tym samym nie wykraczają one poza granice ocen zakreślonych dyspozycją art. 7 k.p.k.

Sąd Okręgowy słusznie nie dał wiary wyjaśnieniom złożonym przez oskarżonego na rozprawie, że to jego ojciec jako pierwszy sięgnął po nóż i próbował mu zadać cios w głowę, a gdy wyrwał go ojcu z ręki, uszkodził sobie palce. Ta wersja zdarzenia pozostaje w jaskrawej sprzeczności z tą, którą oskarżony przedstawił w toku postępowania przygotowawczego. Na posiedzeniu w przedmiocie zastosowania tymczasowego aresztowania oskarżony przyznał, że uszkodził sobie palce u lewej ręki wskutek wypadku przy pracy, którą podjął „na czarno”. Analiza przedstawionej przez oskarżonego motywacji odnośnie zmiany treści wyjaśnień na rozprawie oraz obszerności i stopnia szczegółowości tych nowych wyjaśnień dokonana przez pryzmat opinii biegłych psychiatrów i psychologa a także opinii biegłego z zakresu medycyny sądowej oraz protokołów oględzin zwłok (w tym analizę dokumentacji fotograficznej) doprowadziła do wniosku, że wersja o uszkodzeniu palców wskutek wypadku przy pracy jest wiarygodna.

Odnośnie zaś wniosku dowodowego dotyczącego dopuszczenia dowodu z uzupełniającej opinii psychologiczno-psychiatrycznej i neurologicznej stwierdzić należy, że opinię biegłego ocenia sąd i sąd decyduje, czy jest ona dla niego zrozumiała i przekonywająca, czy odpowiada na pytania określające jej przedmiot i granice, czy jest wewnętrznie spójna i niesprzeczna, czy nie rodzi wątpliwości co do jej merytorycznej trafności. Jeśli w którejś z powyższych kwestii sąd poweźmie uzasadnione wątpliwości (w szczególności pod wpływem argumentacji stron postępowania) to wówczas sąd decyduje – zgodnie z dyrektywą art. 201 k.p.k. – o wezwaniu tych samych biegłych, skonfrontowaniu biegłych lub o powołaniu innych biegłych.

W realiach niniejszej sprawy wbrew stanowisku obrońcy oskarżonego nie występują okoliczności z art. 201 k.p.k. wskazujące na potrzebę uzupełnienia opinii sędowo-psychiatrycznej poszerzonej o biegłego neurologa, czy psychologicznej. Trzeba przede wszystkim podkreślić, że strona domagająca się wydania opinii uzupełniającej powinna wykazać, w jakim zakresie ekspertyza złożona na piśmie jest niepełna lub niejasna czy wewnętrznie sprzeczna, albo na czym polega jej sprzeczność z inną opinią wydaną w tej sprawie, a więc uprawdopodobnić zaistnienie sytuacji wskazanych w art. 201 k.p.k.” (Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 lipca 2006 r., III KK 456/05, OSNKW 2006/10/95). Tego jednak obrońcy przekonywająco nie uzasadniła.

W sprawie oskarżonego D. S. biegli lekarze psychiatrzy wydali opinię po przeprowadzeniu badania psychiatrycznego połączonego z obserwacją w zakładzie leczniczym (317-330). Nie mogło również ująć uwadze Sądu Apelacyjnego, że biegli uwzględnili przy tym dokumentację medyczną ze szpitali w Z. Śl. i P. a dostrzegając potrzebę wykonania tomografii komputerowej głowy zlecieli takie badanie w ramach opiniowania. Tak więc z całą pewnością opinia biegłych jest wszechstronna i pełna bowiem nie pominęła żadnej istotnej okoliczności mogącej zaważyć na jej rzetelności i wiarygodności. Natomiast opinia psychologiczna (k.331-341) stwierdza brak danych sugerujących organiczne uszkodzenie (...).

Dokumentacja medyczna z (...) Szpitala Wojewódzkiego w P. (k.518-534) stwierdza, że od 29.08.2013 r. do 31.08.2013 r. oskarżony przebywał na oddziale neurologicznym z powodu nawracających utrat przytomności. Wykonane wtedy badanie rezonansem magnetycznym nie wykazało niepokojących zmian a z dowodów zgromadzonych w sprawie nie wynika, by oskarżony D. S. wykonał zalecone przy wypisie ze szpitala badanie EEG w warunkach poradni neurologicznej, czy podjął tam leczenie.

W ocenie Sądu Apelacyjnego biegli wyjaśnili kwestię występowania okoliczności mogących budzić niepokój neurologiczny w kontekście przedmiotu opinii. Nie wiadomo czemu miałyby służyć odniesienie się do zlecenia wykonania badania EEG w 2013 r. po trzydniowym pobycie oskarżonego na oddziale neurologicznym, gdy w dokumentacji medycznej z tego pobytu nie ma okoliczności odmiennych od tych jakie były znane ekspertom.

Biegli psychiatrzy odnieśli się w swojej opinii także do kwestii występowania u oskarżonego stanu silnego wzburzenia tłumacząc powody wyrażonego tam stanowiska. Biegli wykluczyli, że oskarżony mógłby znajdować się w chwili popełnienia zabójstwa swojego ojca w stanie silnego wzburzenia z art. 148 par. 4 k.p.k. Brak więc podstaw by uznać, że opinia sadowo-psychiatryczna jest niepełna jak to wskazała obrończyni we wniosku. Jak już wcześniej wskazano opinia biegłego nie może być podważona dlatego tylko, że zdaniem strony jest ona niepełna, wątpliwa, czy nieprzekonywująca. Tego rodzaju zarzuty musiałyby zostać uwiarygodnione w takim stopniu, aby obiektywnie skłaniały one sąd do powzięcia tych samych wątpliwości. W tym wypadku, Sąd Okręgowy nie miał wątpliwości co do kompletności, wiarygodności i przekonawalności opinii biegłych. Sąd Apelacyjny w pełni podzielił tę ocenę i dlatego wniosek dowodowy obrońcy również oddalił.

Apelacja wywiedziona przez prokuratora również nie zasługuje na uwzględnienie.

Prokurator zarzucił w apelacji, że kara wymierzona oskarżonemu jest rażąco niewspółmiernie łagodna wywodząc, że tylko wymierzenie w stosunku do oskarżonego D. S. kary bezwzględnej 25 lat pozbawienia wolności za czyn z art. 148 §1 k.k. oraz kary łącznej w takim samym wymiarze będzie karą adekwatną a zarazem wystarczającą dla osiągnięcia wobec sprawcy wszystkich jej celów.

Prokurator w swojej skardze apelacyjnej podniósł bez wątpienia szereg słusznych racji co do oceny osoby oskarżonego i popełnionej przez niego zbrodni zabójstwa. Oskarżony zabił przecież swojego ojca, który przyjął go do swojego mieszkania. Zbrodnia została dokonana przez oskarżonego bez wyraźnego powodu a całość ujawnionych przez Sąd okoliczności zachowania oskarżonego świadczy o wystąpieniu zamiaru bezpośredniego, który jest okolicznością obciążającą sprawcę w sposób oczywisty.

Jednakże nie sposób podzielić zarazem przekonania wyrażonego przez prokuratora, że popełniona przez oskarżonego zbrodnia bezdyskusyjnie świadczy o głębokiej i trwałej demoralizacji oskarżonego, i to w takim stopniu, który uzasadniałaby orzeczenie wobec niego orzeczenie kary 25 lat pozbawienia wolności.

Mimo popełnienia przez oskarżonego czynu w najwyższym stopniu nagannego, zbrodni o nieodwracalnym charakterze, Sąd Apelacyjny podzielił rozumowanie i stanowisko Sądu Okręgowego, że wymierzenie temu oskarżonemu, żądanej przez prokuratora kary 25 lat pozbawienia wolności, prowadziłoby do wymierzenia kary wykraczającej swoją surowością poza próg rozsądnej, niezbędnej dolegliwości i sprawiedliwej odpłaty. Trafnie bowiem zauważa Sąd Okręgowy, iż wnioskowana przez prokuratora kara 25 lat pozbawienia wolności, podobnie jak kara dożywotniego pozbawienia wolności, ma szczególny, bo eliminacyjny charakter. Karę tę winno się stosować w wypadkach najcięższych, wtedy gdy okoliczności obciążające zdecydowanie dominują w sprawie, gdy przestępstwo zostało popełnione w szczególnie obciążający sprawcę sposób. Jej orzeczenie winno nastąpić w stosunku do sprawców głęboko zdemoralizowanych, wymagających nie tylko długotrwałej izolacji, ale wręcz trwałego wyłączenia z życia w społeczeństwie.

Sąd Apelacyjny nie przeczy, że kara 15 lat pozbawienia wolności może wydawać się karą łagodną. Rzecz jednak w tym, że alternatywą dla niej jest kara izolacyjna 25 lat pozbawienia wolności. W ocenie Sądu Apelacyjnego, w niniejszej

sprawie wyraźnie widoczne jest szczególne dla tego typu czynu zabronionego skrepowanie sądu orzekającego co do wymiaru kary pozbawienia wolności - poprzez wyłączenie swobodnego uznania i możliwości miarkowania stopnia surowości kary stosownie do wszystkich okoliczności, o których mowa w art. 53 k.k., ujawnionych w konkretnym postępowaniu. W rezultacie nie sposób uznać żadnej z dwóch kar, których wymierzenie w takim jak ten wypadku jest teoretycznie możliwe – to jest ani kary 15 lat pozbawienia wolności ani też kary 25 lat pozbawienia wolności – za w pełni realizującą dyrektywy zasady sprawiedliwości, w niezbędnym zakresie funkcję wychowawczą, ale także funkcję w zakresie prewencji indywidualnej i ogólnej, a wreszcie funkcję skutecznej ochrony społeczeństwa przed stanowiącym potencjalnie zagrożenie także w przyszłości, sprawcą ciężkiego przestępstwa. Pierwsza z nich może być bowiem odbierana jak kara zbyt łagodna, zwłaszcza w takich okolicznościach jakie ujawniono w tej sprawie - gdy zbrodni zabójstwa dopuszcza się sprawca nie przejawiający zakłóceń psychicznych (zwłaszcza w postaci zaburzeń psychotycznych), w pełni zdolny do rozpoznania znaczenia swojego czynu i pokierowania swoim postępowaniem, działający bez szczególnej motywacji, pod wpływem zamiaru bezpośredniego wywołanego nagłym impulsem, który w zobiektywizowanej ocenie nie uzasadniał reakcji tego typu. Druga zaś z nich prowadzi do dwudziestopięcioletniej izolacji sprawcy zabójstwa, który wprawdzie dokonał tego czynu z zamiarem bezpośrednim, ale której jednak nie planował, nie był karany, jest ojcem małoletniego dziecka na którym mu zależy, kilkakrotnie, w treści kolejnych przesłuchań, przyznał się w toku postępowania przygotowawczego do popełnionej zbrodni i opisał wszystkie istotne okoliczności jej popełnienia (choć w toku rozprawy częściowo je zmienił).

Słusznym zapewne będzie podkreślenie w tym miejscu, że aczkolwiek kara 15 lat pozbawienia wolności wymierzona oskarżonemu w tej sprawie może być uznana za karę łagodną, to nie oznacza to, iż została ona wymierzona z błędem prawa materialnego lub też z wyraźnym uchybieniem z art. 438 pkt 4 k.p.k. Ustawodawca w art. 148 § 1 k.k. przyjął 8 lat pozbawienia wolności jako dolną granicę kary za ten typ czynu zabronionego i o tym, czy wymierzona zostanie taka właśnie kara (lub niższa w wypadku nadzwyczajnego jej złagodzenia), czy też zostanie wymierzona kara surowsza w granicach do 15 lat pozbawienia albo kara 25 lat lub dożywotniego pozbawienia wolności, decyduje całokształt okoliczności ujawnionych w danym postępowaniu, ocenionych przez pryzmat zasad sędziowskiego wymiaru kary.

Tak więc Sąd Apelacyjny, o czym była wyżej mowa, podzielił stanowisko Sądu Okręgowego o braku dostatecznych przesłanek do wymierzenia oskarżonemu kary izolacyjnej 25 lat pobawienia wolności, uznając tym samym, że zarzut rażącej niewspółmierności kary nie znajduje uzasadnienia.

Mając na uwadze powyższe orzeczono jak na wstępie.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu oskarżonemu w postępowaniu odwoławczym orzeczono na podstawie art. 29 Prawa o adwokaturze (Dz.U.2015.615 j.t.) i § 2 pkt 1, §3, § 4 ust. 1 i 3, § 17 ust. 2 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U.2015.1801). Sąd Apelacyjny przyznał dodatkowo obrońcy oskarżonego koszty w kwocie 487,29 zł ponad kwotę zasądzoną w pkt VIII zaskarżonego wyroku uznając, że kwota ta odzwierciedla niezbędne i udokumentowane wydatki obrońcy z urzędu wskazane w zestawieniu kosztów na k. 544 (§2 pkt 2 w/w rozporządzenia).

Skazanego zwolniono od obowiązku poniesienia kosztów za postępowanie odwoławcze bowiem nie jest on w stanie obowiązku tego wykonać.

Z tych względów, Sąd Apelacyjny orzekł jak w części dyspozytywnej wyroku.

SSA Cezariusz Baćkowski	SSA Witold Franckiewicz	SSO del. do SA Piotr Kaczmarek
-------------------------	-------------------------	--------------------------------